EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 8.7.2021.
COM(2021) 401 final

2021/0222 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS

par Horvātijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu

{SWD(2021) 197 final}

2021/0222 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS

par Horvātijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu[1], un jo īpaši tās 20. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Covid-19 uzliesmojums ir iedragājis Horvātijas ekonomiku. Horvātijas iekšzemes kopprodukts (IKP uz vienu iedzīvotāju) uz vienu iedzīvotāju 2019. gadā bija 42,7 % no Savienības vidējās vērtības. Saskaņā ar Komisijas 2021. gada pavasara prognozi Horvātijas reālais IKP 2020. gadā samazinājās par 8,0 % un paredzams, ka 2020. un 2021. gadā tas kopumā samazināsies par 3,4 %. Ilgtermiņa aspekti, kas ietekmē vidēja termiņa ekonomikas rādītājus, cita starpā ir apgrūtinoša uzņēmējdarbības vide, prasmju neatbilstība un darbaspēka trūkums, kā arī mazas investīcijas pētniecībā, izstrādē un digitālajā infrastruktūrā, kas viss kopā ir iemesls zemam izaugsmes potenciāls. Turklāt Horvātijai jāuzlabo valsts pārvaldes efektivitāte, lai labāk izstrādātu, koordinētu, īstenotu un izvērtētu publisko politiku un nodrošinātu spējas Savienības fondu apgūšanai, ņemot vērā potenciālo Savienības finansējuma pieplūdumu, kas laikposmā līdz 2027. gada beigām sasniegs aptuveni 40 % no IKP.

(2) Padome 2019. gada 9. jūlijā un 2020. gada 20. jūlijā adresēja Horvātijai ieteikumus Eiropas pusgada kontekstā. Konkrētāk, Padome ieteica, ievērojot Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējo izņēmuma klauzulu, veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai efektīvi vērstos pret pandēmiju, stiprinātu ekonomiku un atbalstītu tās turpmāko atveseļošanu; kad to pieļaus ekonomiskie apstākļi, īstenot fiskālo politiku, kas ļaus panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt parāda ilgtspēju un vienlaikus veicinās investīcijas; nostiprināt budžeta struktūru un iespējamo saistību uzraudzību centrālā un vietējā līmenī; uzlabot veselības aprūpes sistēmas noturību un veicināt veselības aprūpes darbinieku un iestāžu līdzsvarotu ģeogrāfisko sadalījumu, ciešāku sadarbību starp visiem pārvaldes līmeņiem un investīcijas e-veselības sistēmā. Padome arī ieteica stiprināt darba tirgus pasākumus un iestādes, kā arī to koordināciju ar sociālajiem dienestiem, vienlaikus arī konsolidējot sociālos pabalstus un uzlabojot to spēju samazināt nabadzību. Tā ieteica īstenot reformas izglītības jomā un uzlabot

[1] OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.

gan piekļuvi izglītībai un apmācībai visos līmeņos, gan arī tās kvalitāti un atbilstību darba tirgus vajadzībām, vienlaikus veicinot arī prasmju apguvi. Padome ieteica Horvātijai turpināt pasākumus, lai nodrošinātu likviditāti maziem un vidējiem uzņēmumiem un pašnodarbinātām personām; vēl vairāk samazināt parafiskālos maksājumus un ierobežojumus preču un pakalpojumu tirgus regulējumā; uzlabot korporatīvo pārvaldību valsts uzņēmumos un pastiprināt šādu uzņēmumu un neproduktīvo aktīvu pārdošanu. Padome ieteica Horvātijai stiprināt valsts pārvaldes efektivitāti un spējas izstrādāt un īstenot publiskus projektus un rīcībpolitikas centrālā un vietējā līmenī; samazināt valsts pārvaldes teritoriālo sadrumstalotību un racionalizēt kompetenču funkcionālo sadalījumu, un, apspriežoties ar sociālajiem partneriem, ieviest saskaņotu regulējumu algu noteikšanai visā valsts pārvaldē un sabiedrisko pakalpojumu jomā. Turklāt Padome ieteica Horvātijai pasteidzināt tādu publisko investīciju projektu īstenošanu, kuri jau sagatavoti realizēšanai, un, ņemot vērā reģionālās atšķirības, ar investīcijām saistīto ekonomikas politiku galvenokārt vērst uz pētniecību un inovāciju, ilgtspējīgu pilsētu un dzelzceļa transportu, tīru enerģiju, atjaunojamiem energoresursiem un vides infrastruktūru, zaļo un digitālo pārkārtošanos. Visbeidzot, Padome ieteica uzlabot korupcijas novēršanu un sodīšanu par to, jo īpaši vietējā līmenī, un uzlabot tiesu sistēmas efektivitāti. Komisija, novērtējusi progresu minēto konkrētām valstīm adresēto ieteikumu īstenošanā atveseļošanas un noturības plāna iesniegšanas brīdī, secina, ka ir pilnībā īstenots ieteikums par tūlītēju fiskālās politikas reakciju, lai efektīvi vērstos pret pandēmiju, spēcinātu ekonomiku un atbalstītu tās turpmāko atveseļošanu, kā arī ieteikums turpināt pasākumus, lai nodrošinātu pienācīgu likviditāti MVU un pašnodarbinātām personām.

(3) Komisija 2021. gada 2. jūnijā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1176/2011[2] 5. pantu publiskoja padziļinātu pārskatu par Horvātiju. No Komisijas analīzes bija secināms, ka Horvātijā pastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība, jo īpaši valsts, privātā un ārējā parāda dēļ zemas potenciālās izaugsmes kontekstā.

(4) Horvātija 2021. gada 14. maijā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai savu atveseļošanas un noturības plānu. Pirms plāna iesniegšanas saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu notika apspriešanās ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām, sociālajiem partneriem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām. Valstu atbildība par atveseļošanas un noturības plāniem ir pamats šo plānu sekmīgai īstenošanai un ilgstošai ietekmei valstu līmenī, kā arī uzticamībai Savienības līmenī. Atbilstoši Regulas (ES) 2021/241 19. pantam Komisija ir novērtējusi atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu, ņemot vērā minētās regulas V pielikumā sniegtās novērtēšanas vadlīnijas.

(5) Ar atveseļošanas un noturības plāniem būtu jātiecas sasniegt ekonomikas atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 krīzes ar Regulu (ES) 2021/241 izveidotā Atveseļošanas un noturības mehānisma un ar Padomes Regulu (ES) 2020/2094[3] izveidotā ES Atveseļošanas instrumenta vispārīgie mērķi. Plāniem būtu jāveicina

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

[3] Padomes Regula (ES) 2020/2094 (2020. gada 14. decembris), ar ko izveido Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu ekonomikas atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 krīzes (OV L 433I, 22.12.2020., 23. lpp.).

Savienības ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija, sniedzot ieguldījumu sešos pīlāros, kas minēti Regulas (ES) 2021/241 3. pantā.

(6) Dalībvalstu atveseļošanas un noturības plānu īstenošana veidos koordinētus investīciju un reformu centienus visā Savienībā. Pateicoties koordinētai un vienlaicīgai šo reformu un investīciju veikšanai un pārrobežu projektu īstenošanai, šīs reformas un investīcijas savstarpēji pastiprinās viena otru un radīs pozitīvu blakusietekmi visā Savienībā. Tāpēc aptuveni viena trešdaļa no ietekmes, kāda mehānismam būs uz dalībvalstu izaugsmi un darbvietu izveidi, būs blakusietekme no citām dalībvalstīm.

Līdzsvarota reakcija, kas sniedz ieguldījumu sešos pīlāros

(7) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta a) apakšpunktā un V pielikuma 2.1. punktā, atveseļošanas un noturības plāns lielā mērā (reitings "A") ir visaptveroša un pienācīgi līdzsvarota reakcija uz ekonomisko un sociālo situāciju, tādējādi sniedzot pienācīgu ieguldījumu visos sešos pīlāros, kas minēti Regulas (ES) 2021/241 3. pantā, ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts konkrētās problēmas un finanšu piešķīrumu.

(8) Plānā ietverti pasākumi, kas sniedz ieguldījumu visos sešos pīlāros, un būtisks skaits plāna komponentu attiecas uz vairākiem pīlāriem. Šāda pieeja palīdz nodrošināt to, ka katrs pīlārs tiek visaptveroši un saskaņoti īstenots. Turklāt, ņemot vērā konkrētos izaicinājumus Horvātijā, tiek uzskatīts, ka īpašā koncentrēšanās uz pārdomātu, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un uz ekonomisko un institucionālo noturību, arī kopējais svērums visos pīlāros ir pienācīgi līdzsvaroti.

(9) Plāna zaļajā dimensijā ir ietverti attiecīgi pasākumi, kuri, paredzams, veicinās klimata mērķa sasniegšanu un vides un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu. Galvenie komponenti, kas vērsti uz zaļo pārkārtošanos, ir investīcijas ēku renovācijā, atjaunojamos energoresursos un energoefektivitātē, atkritumu un ūdens resursu apsaimniekošanā, kā arī ilgtspējīgā un inovatīvā mobilitātē. Turklāt plānā ir ietvertas investīcijas pētniecībā, attīstībā un inovācijā, bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu saglabāšanā un pārejā uz zaļajām darbvietām un aprites ekonomiku. Skaidrs uzsvars tiek likts uz Horvātijas ekonomikas un sabiedrības digitālo pārveidi, un ir paredzēti dažādi pasākumi, kuru mērķis ir atbalstīt valsts pārvaldes digitalizāciju un tiešsaistes publisko pakalpojumu sniegšanu. Lai veicinātu investīcijas digitālajā infrastruktūrā attālos lauku apvidos, kuri atpaliek gigabitu savienojamības pakalpojumu ziņā, plānā arī ietvertas investīcijas fiksētajā un bezvadu digitālajā savienojamībā un papildu reformas saskaņā ar Savienības pamatiniciatīvu "Digitālā savienojamība" un kopīgo Savienības rīkkopu savienojamībai[4].

(10) Plāna ieguldījums pārdomātas, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes pīlārā ir īpaši koncentrēts uz uzņēmējdarbības vides uzlabošanu, MVU un lielu uzņēmumu atbalstu un inovācijas, pētniecības un izstrādes stimulēšanu. Ar pasākumiem arī paredzēts samazināt administratīvo un parafiskālo slogu uzņēmumiem, liberalizēt vairākas regulētās profesijas un sniegt uzņēmumiem piekļuvi kapitālam, lai uzlabotu uzņēmumu konkurētspēju un palielinātu ražīgumu, vienlaikus pielāgojot to uzņēmējdarbības procesus zaļajai un digitālajai pārveidei, tostarp palielinot šo uzņēmumu investīcijas zaļajā tehnoloģijā. Turklāt plāns ir koncentrēts uz ilgtspējas

[4] Komisijas Ieteikums 2020/1307: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32020H1307&from=LV.

palielināšanu un digitālo tehnoloģiju ieviešanu tūrisma nozarē, ko it īpaši paredzēts panākt, modernizējot infrastruktūru, lai palielinātu tās energoefektivitāti un atjaunojamo energoresursu izmantošanu, vienlaikus veicinot jaunu uzņēmējdarbības plānu pieņemšanu atbilstīgi aprites ekonomikas principiem. Sociālā kohēzija būtu jāstiprina, galvenokārt veicot aktīvas darba tirgus politikas pasākumus, kas arī vērsti uz neaizsargātām iedzīvotāju grupām, un pasākumus izglītības jomā, kā arī īstenojot sociālo politiku, kuras mērķis ir nabadzības mazināšana. Turklāt būtu jāuzlabo teritoriālā kohēzija, jo īpaši mazāk apdzīvotu teritoriju un salu pieejamība un savienojamība, ko paredzēts panākt, paplašinot, modernizējot un uzlabojot autoceļu, dzelzceļa un jūras infrastruktūras pārvaldību, nodrošinot labāku savienojumu ar dienvidu-ziemeļu elektrotīklu un modernizējot publiskos kanalizācijas un ūdensapgādes tīklus.

(11) Veselības, kā arī ekonomiskās, sociālās un institucionālās noturības pīlārā ir plānoti uzlabojumi veselības aprūpes sistēmā, kuri izpaužas kā vajadzīgās strukturālās reformas un prasības attiecībā uz infrastruktūru un medicīnisko aprīkojumu, tādējādi arī uzlabojot ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un konverģenci Horvātijā un Savienībā. Turklāt ir paredzēti pasākumi, kuru mērķis ir panākt primārās veselības aprūpes un zāļu pieejamību visā valsts teritorijā, tādējādi uzlabojot veselības aprūpes sistēmas noturību un sagatavotību un vienlaikus paaugstinot dzīves kvalitāti laukos, attālos reģionos un salās. Plānā paredzēts atbalstīt ilgtermiņa aprūpi, veicot investīcijas, lai palielinātu mājās un vietējā kopienā sniegtu pakalpojumu pieejamību, piekļūstamību un kvalitāti, kā arī tādas institucionālās aprūpes pieejamību, piekļūstamību un kvalitāti, kura paredzēta vienīgi cilvēkiem, kas ir pilnībā atkarīgi no tās, savukārt vairāki komponenti ir paredzēti valsts pārvaldes un institucionālās noturības stiprināšanai. Plānā ietverti svarīgi pasākumi izglītības jomā, jo īpaši tādi, kuru mērķis ir palielināt dalību agrīnajā pirmsskolas izglītībā un aprūpē, ko paredzēts panākt, veicot ieguldījumus infrastruktūrā, nodrošinot mācīšanos vienā maiņā un palielinot obligāto mācību stundu skaitu pamatskolās, pārskatot mācību plānus un modernizējot augstāko izglītību, kas, paredzams, būtiski uzlabos izglītības rezultātus. Paredzams, ka reformas mazinās publisko pētniecības iestāžu sadrumstalotību, pārejot uz pētniecības un inovācijas finansējumu, kas orientēts uz rezultātiem, un uzlabos karjeras attīstību pētniecības jomā, īpašu uzmanību pievēršot zinātnei, tehnoloģijai, inženierzinātnēm un matemātikai, kā arī informācijas un komunikāciju tehnoloģiju jomām.

Risinājumi, kas attiecas uz visām konkrētajai valstij adresētajos ieteikumos konstatētajām problēmām vai uz ievērojamu to daļu

(12) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktā un V pielikuma 2.2. punktā, gaidāms, ka atveseļošanas un noturības plāns palīdzēs efektīvi risināt visas tās problēmas vai ievērojamu to problēmu daļu (reitings "A"), kuras konstatētas attiecīgajos konkrētajai valstij adresētajos ieteikumos, ieskaitot to fiskālos aspektus, un ieteikumos, kas Horvātijai sniegti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu, vai problēmas, kuras ir konstatētas citos atbilstīgos dokumentos, ko Komisija ir oficiāli pieņēmusi Eiropas pusgada kontekstā.

(13) Var uzskatīt, ka ieteikumi, kas saistīti ar tūlītēju fiskālās politikas reakciju uz pandēmiju, neietilpst Horvātijas atveseļošanas un noturības plāna tvērumā, neraugoties uz to, ka Horvātija kopumā ir adekvāti un pietiekami reaģējusi uz neatliekamo vajadzību 2020. un 2021. gadā atbalstīt ekonomiku ar fiskāliem līdzekļiem atbilstīgi vispārējās izņēmuma klauzulas noteikumiem.

(14) Plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, kas palīdz efektīvi risināt visas tās ekonomiskās un sociālās problēmas vai ievērojamu to ekonomisko un sociālo problēmu daļu, kuras izklāstītas konkrētai valstij adresētajos ieteikumos, ko Padome 2019. un 2020. gadā adresēja Horvātijai Eiropas pusgada ietvaros, jo īpaši tādās jomās kā valsts pārvalde, veselības sistēmas noturība, nodarbinātība, izglītība un prasmes (jo īpaši attiecībā uz neaizsargātām iedzīvotāju grupām), klimats un digitālā pārkārtošanās, kā arī uzņēmējdarbības vides un tiesu sistēmas jomā.

(15) Atveseļošanas un noturības plānā ir ietverti pasākumi, kuru mērķis ir stiprināt budžeta satvaru, un tas palīdz risināt problēmas Horvātijas valsts pārvaldē, tostarp saistībā ar algu noteikšanas sistēmu un sadrumstalotību pašvaldību līmenī. Konkrētu pasākumu mērķis ir stiprināt valsts pārvaldes spējas un efektivitāti izstrādāt un īstenot publiskus projektus un rīcībpolitikas. Horvātijas plānā ir paredzēti pasākumi, kuru nolūks ir uzlabot tiesu sistēmas efektivitāti, un tajā ir paustas konkrētas saistības, lai saīsinātu tiesvedības ilgumu, samazinātu neizskatīto lietu skaitu un uzlabotu tiesu digitalizāciju. Plānā arī paredzēts uzlabot korupcijas novēršanu un sodu piemērošanu par to.

(16) Plānā ir ņemts vērā Padomes ieteikums reformēt izglītības sistēmu, proti, plānā ir paredzēti pasākumi, kuru mērķis ir palielināt dalību agrīnajā pirmsskolas izglītībā un aprūpē (*ECEC*), palielināt obligāto mācību stundu skaitu pamatskolās, atjaunot mācību plānus, veicināt digitālās prasmes un modernizēt augstāko izglītību. Ar mērķtiecīgām reformām un investīcijām būtu jāuzlabo procesi Valsts nodarbinātības dienesta iekšienē un jāpalīdz palielināt līdzdalību darba tirgū, pieņemot aktīvu darba tirgus politiku, ieviešot vaučerus apmācības un prasmju pilnveides programmu apmeklēšanai un grozot darba tiesību aktus. Problēmas, kas saistītas ar Horvātijas sociālās drošības sistēmu, paredzēts risināt, veicot pasākumus, ar kuriem uzlabotu sociālo pabalstu tvērumu, atbilstību un mērķtiecību un ļautu attīstīt jaunus sociālos pakalpojumus.

(17) Ar Horvātijas atveseļošanas un noturības plānu būtu jāuzlabo uzņēmējdarbības vide Horvātijā un jānovērš šķēršļi izaugsmei un investīcijām, kā norādīts secīgajos Padomes ieteikumos. Uzņēmējdarbības vides jomā veicamo pasākumu kopuma mērķis ir samazināt administratīvo slogu un parafiskālus maksājumus, pazemināt regulatīvās prasības attiecībā uz profesionālajiem pakalpojumiem un uzlabot piekļuvi finansējumam. Atveseļošanas un noturības plānā ietverto pasākumu mērķis arī ir uzlabot korporatīvo pārvaldību valsts uzņēmumos un pastiprināt šādu uzņēmumu un neproduktīvo aktīvu pārdošanu. Ievērojama daļa investīciju būtu jāorientē uz zaļo un digitālo pārkārtošanos. Atveseļošanas un noturības plānā ietverto nozīmīgo investīciju mērķis ir īstenot Padomes ieteikumus par energoefektivitāti, vides infrastruktūru un efektīvāku transporta sistēmu. Horvātijas atveseļošanas un noturības plānā ir paredzēti turpmāki pasākumi, lai īstenotu arī citus Horvātijai adresētos Padomes ieteikumus, tostarp tos, kas izklāstīti pētniecības un inovācijas, kā arī veselības aprūpes jomā.

(18) Paredzams, ka, risinot iepriekš minētās problēmas, atveseļošanas un noturības plāns arī palīdzēs koriģēt nelīdzsvarotību[5], ar kuru saskaras Horvātija, jo īpaši saistībā ar augstu valsts, privātā sektora un ārējā parāda līmeni nelielas potenciālās izaugsmes apstākļos.

[5] Šī makroekonomikas nelīdzsvarotība attiecas uz ieteikumiem, kas 2019. un 2020. gadā sniegti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu.

Ieguldījums izaugsmes potenciālā, darbvietu radīšanā un ekonomiskajā, sociālajā un institucionālajā noturībā

(19) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta c) apakšpunktā un V pielikuma 2.3. punktā, gaidāms, ka atveseļošanas un noturības plāns būtiski (reitings "A") palīdzēs stiprināt dalībvalsts izaugsmes potenciālu, darbvietu radīšanu un ekonomisko, sociālo un institucionālo noturību, veicinot Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanu, tostarp veicinot rīcībpolitikas attiecībā uz bērniem un jauniešiem, un mazinās Covid-19 krīzes ekonomisko un sociālo ietekmi, tādējādi uzlabojot ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un konverģenci Savienībā.

(20) Komisijas veiktās simulācijas liecina, ka atveseļošanas un noturības plāns līdz 2026. gadam var palielināt Horvātijas IKP par 2,9 %[6]. Plānā paredzēto investīciju un reformu īstenošanai būtu jāpalīdz novērst Horvātijas galvenos ekonomiskos trūkumus, piemēram, salīdzinoši zemo nodarbinātības un izaugsmes potenciālu. Plānots, ka investīcijas pētniecībā un inovācijā nāks par labu Horvātijas konkurētspējai un ražīgumam, savukārt prasmju pilnveide varētu uzlabot darbaspēka konkurētspēju un samazināt prasmju trūkumu un to neatbilstību darba tirgus vajadzībām. Ar ievērojamām investīcijām izglītībā būtu jāpalīdz uzlabot mācību rezultātus. Pateicoties visiem šiem pasākumiem, būtu jāpalielina cilvēkkapitāls, darba ražīgums un tādējādi jāvairo darbaspēka ieguldījums potenciālajā izaugsmē.

(21) Pakalpojumu (tostarp vairāku profesionālo pakalpojumu) tirgus turpmākai liberalizācijai būtu jānāk par labu patērētājiem, jāpalielina konkurence un jārada vairāk darbvietu. Administratīvā sloga un parafiskālo maksājumu samazināšana, kā arī pasākumi, kas saistīti ar valstij piederošu uzņēmumu pārvaldības un publiskā iepirkuma uzlabošanu, korupcijas apkarošanu un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas spēju stiprināšanu, palīdzētu izpildīt Horvātijas saistības pēc pievienošanās Eiropas valūtas kursa mehānismam ("VKM II"). Šie pasākumi pozitīvi ietekmēs investoru uzticēšanos, padarot Horvātiju pievilcīgāku ienākošajām investīcijām un zinātības nodošanai. Minētajām reformām un investīcijām efektīvākā transporta sistēmā, turpmākā dekarbonizācijā dažādās nozarēs, ēku energoefektivitātes palielināšanā un zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanā būtu jāpalielina konkurētspēja un jāpadara ekonomika kopumā ilgtspējīgāka.

(22) Atveseļošanas un noturības plānā ir ietverti pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot visneaizsargātāko personu nodarbināmību, tādējādi samazinot sociālo atstumtību un nabadzību. Nabadzības un sociālās atstumtības risks Horvātijā ir cieši saistīts ar bezdarbu un ekonomisko neaktivitāti. Vecāka gadagājuma cilvēki, personas ar invaliditāti un personas, kuras dzīvo bezdarbnieku mājsaimniecībās, ir salīdzinoši vairāk pakļautas nabadzības riskam, savukārt gan bezdarbnieku pabalstu shēmas tvērums, gan tās pietiekamība vēl aizvien ir nelieli. Atveseļošanas un noturības plānā ir pausta apņemšanās palielināt "garantētā minimālā pabalsta" shēmas adekvātumu un paplašināt tās tvērumu; minētais pabalsts ir galvenais elements nabadzības mazināšanai. Līdzīgā kārtā būtu jāpalielina bezdarbnieka pabalsta summa un jāpagarina tā saņemšanas ilgums, kā arī jāpalielina minimālās pensijas. Turklāt pasākumi, kas saistīti ar apmācību un prasmju pilnveidošanu tūrisma nozarē, kā arī

[6] Šādas simulācijas atspoguļo *NGEU* vispārējo ietekmi, kas ietver arī finansējumu *REACT-EU,* un lielāku finansējumu programmai "Apvārsnis Eiropa", *InvestEU*, TPF, lauku attīstībai un *rescEU*. Šāda simulācija neietver strukturālo reformu iespējamo pozitīvo ietekmi, kas var būt būtiska.

zaļajās un digitālajās jomās, ir īpaši vērsti uz visneaizsargātākajām iedzīvotāju grupām.

(23) Plānā ir paredzētas dažādas darbības Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanas sekmēšanai, kuru mērķis cita starpā ir paplašināt piekļuvi agrīnajai pirmsskolas izglītībai un aprūpei, izstrādāt digitālus risinājumus datu apmaiņai par sociālajiem pabalstiem un ieviest sociālos mentorēšanas pakalpojumus, lai veicinātu nodarbinātību un sociālo iekļaušanu, jo īpaši jauniešu vidū.

Princips "nenodari būtisku kaitējumu"

(24) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta d) apakšpunktā un V pielikuma 2.4. punktā, gaidāms, ka atveseļošanas un noturības plāns nodrošinās, ka neviens atveseļošanas un noturības plānā iekļauto reformu un investīciju projektu īstenošanas pasākums nenodara būtisku kaitējumu vides mērķiem (reitings "A") Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2020/852 17. panta nozīmē[7] (princips "nenodari būtisku kaitējumu").

(25) Saskaņā ar Regulu (ES) 2021/241 un Komisijas pieņemtajiem tehniskajiem norādījumiem par principu "nenodarīt būtisku kaitējumu" (2021/C 58/01) Horvātija ir sniegusi pierādījumus un apliecinājumus, kas pamato to, ka pasākumiem, kurus paredzēts īstenot saistībā ar atveseļošanas un noturības plānā ietvertajām reformām un investīciju projektiem, nevajadzētu radīt būtisku kaitējumu nevienam no sešiem vides mērķiem, proti, šādiem: klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās klimata pārmaiņām, ilgtspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība, aprites ekonomika, piesārņojuma novēršana un kontrole, kā arī bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana.

(26) Izvēloties pasākumus, kuri vai nu būtiski veicina vides mērķu sasniegšanu, vai kuriem nav paredzamas ietekmes uz vides mērķiem vai tā ir nebūtiska, ir paredzams, ka daudzi plānā ietvertie pasākumi jau no paša sākuma nenodarīs būtisku kaitējumu, piemēram, pasākumi izglītības un apmācības, darba tirgus un valsts pārvaldes jomā. Attiecīgos gadījumos ar konkrētiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem būtu jānodrošina būtiska kaitējuma nepieļaušana. Konkrēti, veicot investīcijas oglekļa uztveršanā un uzglabāšanā, nebūtu jāiegādājas vai jāizmanto iekārtas, kas paredzētas efektīvākai naftas ieguvei vai naftas ražošanas apmēra palielināšanai. Tāpat arī attiecībā uz ģeotermālajām investīcijām – attiecīgam atskaites punktam un mērķrādītājam būtu jānodrošina, ka projekti neietver nedz naftas, nedz gāzes izpēti vai ieguvi, ka netiks iegādāts aprīkojums šādiem nolūkiem, ka netiks izdalīts metāns un ka ģeotermālajiem urbumiem nebūs kaitīgas ietekmes uz ūdens trūkumu un ūdens kvalitāti. Zadaras lidostas investīciju projekts ir īpaši vērsts uz lidostas elektrifikāciju un fotoelementu uzstādīšanu; tādējādi tiek nodrošināts, ka Regulas (ES) 2021/241 ietvaros sniedzamais atbalsts netiks izmantots lidostas fiziskai paplašināšanai. Atskaites punktam, kas attiecas uz investīcijām medicīnas atkritumu incinerācijas iekārtās Zagrebas pilsētas centrā, būtu jānodrošina, ka incineratoros tiek uzstādīta ierīce enerģijas atgūšanai no nereciklējamiem bīstamiem medicīnas atkritumiem, izmantojot dūmgāzu attīrīšanas sistēmu un nepārtraukta emisiju monitoringa sistēmu. Īpaša uzmanība pievērsta arī horizontālām shēmām, kuru gadījumā atskaites punktiem

[7] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020,, 13. lpp.).

būtu jānodrošina, ka prasības par principa "nenodari būtisku kaitējumu" ievērošanu ir ietvertas jau shēmu izstrādes posmā.

Zaļās pārkārtošanās, tostarp bioloģiskās daudzveidības, sekmēšana

(27) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta e) apakšpunktā un V pielikuma 2.5. punktā, atveseļošanas un noturības plānā ir iekļauti pasākumi, kas lielā mērā (reitings "A") sekmē zaļo pārkārtošanos, tostarp bioloģisko daudzveidību, vai palīdz risināt no minētās pārkārtošanās izrietošās problēmas. Klimata mērķu sasniegšanai paredzēto pasākumu izdevumi atbilst 40,3 % no plāna kopējā piešķīruma, kas aprēķināts saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 VI pielikumā minēto metodiku. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 17. pantu atveseļošanas un noturības plāns atbilst informācijai, kas ietverta nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021.–2030. gadam.

(28) Atveseļošanas un noturības plānā ir ietvertas ilgstošas reformas un investīcijas, kas sekmē zaļo pārkārtošanos. Minētie pasākumi ietver investīcijas energoefektivitātē, ko paredzēts sasniegt, renovējot publisko un privāto ēku fondu, reformas, kuru mērķis ir veicināt atjaunojamo energoresursu izmantošanu, un investīcijas ģeotermālajā enerģijā un elektroenerģijas un sadales tīklos ar nolūku atvieglot atjaunojamo energoresursu integrāciju. Ar investīcijām oglekļa uztveršanā un ģeoloģiskajā uzglabāšanā būtu jādemonstrē inovatīvas tehnoloģijas ar klimata pārmaiņu mazināšanas potenciālu. Turklāt atveseļošanas un noturības plāns atbalsta modernu biodegvielu ieviešanu, atjaunīgā ūdeņraža ražošanu un uzpildes infrastruktūras izvēršanu; visi minētie pasākumi veicinās pāreju uz ilgtspējīgu mobilitāti nākamajā desmitgadē. Plānā paredzēts veicināt kravu pārvadājumu novirzīšanu no autoceļiem uz dzelzceļu, kā arī veikt investīcijas bezemisiju transportlīdzekļos un atbalstīt saistīto infrastruktūru. Visbeidzot, zaļo mērķu sasniegšana būtu arī jāveicina ar investīcijām zaļo prasmju attīstīšanā un MVU un lielo uzņēmumu atbalstīšanā, lai tie varētu veikt investīcijas videi draudzīgos ražošanas procesos un ilgtspējīgākā tūrismā.

(29) Reformas un investīcijas, kas sekmē zaļo pārkārtošanos, kopumā ir saskaņotas ar esošajiem valsts plāniem. Vides politikas jomā ar atveseļošanas un noturības plānu būtu tieši jāveicina dabas resursu labāka pārvaldība. Plānā ir ietvertas investīcijas infrastruktūrā, kuru mērķis ir modernizēt ūdensapgādes un notekūdeņu sistēmas un paātrināt pāreju uz aprites ekonomiku. Finansējums ir atvēlēts jaunai infrastruktūrai (tostarp reciklēšanas iekārtām un atkritumu šķirošanas centriem), ar kuras palīdzību ir paredzēts samazināt to atkritumu īpatsvaru, kas nonāk atkritumu poligonos. Plānā ir ietvertas investīcijas aprites ekonomikas veicināšanai lauksaimniecības nozarē, lai tādējādi palīdzētu samazināt pārtikas izšķērdēšanu. Tajā arī ietverti īpaši pasākumi bioloģiskās daudzveidības aizsardzības atbalstam, piemēram, upju un palieņu atjaunošana un invazīvo sugu izskaušana Neretvas deltas augsta riska zonā. Ar šiem pasākumiem būtu jānodrošina, ka Horvātijas atveseļošanas un noturības plānam ir ilgstoša ietekme uz zaļo pārkārtošanos, tostarp uz bioloģisko daudzveidību un vides aizsardzību.

(30) Reformām un investīcijām būtu ievērojami jāsekmē Horvātijas dekarbonizācijas un klimata mērķu sasniegšana, kuri izklāstīti Horvātijas nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2030. gadam un ilgtermiņa dekarbonizācijas stratēģijā. Saistībā ar Regulā (ES) 2020/852 noteiktajiem vides mērķiem plānā ir iekļauti ievērības cienīgi klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumi, kuru nolūks ir samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, ko galvenokārt paredzēts panākt, uzlabojot ēku fonda energoefektivitāti

un veicot investīcijas, lai veicinātu atjaunojamo energoresursu izmantošanu enerģētikas un transporta nozarēs, kā arī inovatīvu tehnoloģiju izmantošanu. Plānā ir ietverti svarīgi pasākumi, kas saistīti ar pielāgošanos klimata pārmaiņām, tostarp tādi, kuru mērķis ir atbalstīt ūdens resursu ilgtspējīgu izmantošanu, samazinot ūdens zudumus un enerģijas patēriņu ūdensapgādes tīklos. Plānā arī ietvertas apjomīgas investīcijas plūdu riska novēršanā, kas veicina dabā balstītu risinājumu izmantošanu. Paredzams, ka Horvātijas plāns veicinās Savienības 2030. gadam noteikto enerģētikas un klimata mērķrādītāju sasniegšanu un Savienības klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu līdz 2050. gadam.

Digitālās pārkārtošanās sekmēšana

(31) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta f) apakšpunktā un V pielikuma 2.6. punktā, atveseļošanas un noturības plānā ir iekļauti pasākumi, kas lielā mērā (reitings "A") sekmē digitālo pārkārtošanos vai palīdz risināt no minētās pārkārtošanas izrietošās problēmas. Digitālo mērķu sasniegšanai paredzēto pasākumu izdevumi atbilst 20,4 % no plāna kopējā piešķīruma, kas aprēķināts saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 VI pielikumā minēto metodiku.

(32) Darbības, kuru mērķis ir atbalstīt digitālo pārkārtošanos, ir paredzētas visā Horvātijas atveseļošanas un noturības plānā, tādējādi atspoguļojot plānoto digitalizācijas centienu plašo un transversālo raksturu. Viens no atveseļošanas un noturības plānā ietvertajiem komponentiem ir pilnībā veltīts Horvātijas ekonomikas un sabiedrības digitālajai pārveidei, un tajā ir paredzēti konsekventi pasākumi, kuru mērķis ir atbalstīt valsts pārvaldes digitalizāciju un digitālo publisko pakalpojumu sniegšanu. Plānā arī ietvertas investīcijas digitālajā savienojamībā, ar kurām paredzēts uzlabot digitālo infrastruktūru fiksētā un mobilā interneta pakalpojumu jomā attālos lauku apvidos, kas atpaliek digitālās iekļaušanas ziņā.

(33) Papildus minētajam īpašajam komponentam, kas veltīts digitālās pārkārtošanās sekmēšanai, arī lielākā daļa citu komponentu veicina Horvātijas digitālo pārveidi. Plānā ir ietverti nozīmīgi pasākumi transporta, enerģētikas, veselības, tiesu sistēmas un izglītības nozares digitalizācijai, un tajā ir paredzētas konkrētas investīcijas digitālajos rīkos augstākajā izglītībā. Tiek plānota visaptverošas stratēģijas izstrāde, lai nākamās desmitgades laikā virzītu Horvātijas sabiedrības un ekonomikas digitālo pārveidi, nosakot stratēģiskos mērķus ekonomikas, valsts pārvaldes un tiesu sistēmas digitālajai pārkārtošanai, digitālajai savienojamībai un digitālo prasmju attīstīšanai.

(34) Paredzams, ka ar atveseļošanas un noturības plānu atbalstītajām reformām un investīcijām digitālajā jomā būs ilgstoša ietekme. Piemēram, ir paredzams, ka investīcijas, kas atbalstīs Horvātijas valsts pārvaldes digitālo pārveidi, radīs sistēmiskas pārmaiņas virzībā uz sadarbspējīgu sistēmu izstrādi valsts un starptautiskā līmenī, kā arī virzībā uz tādu lēmumu pieņemšanu valsts pārvaldē, kuri balstās uz datiem. Paredzams, ka minētās investīcijas arī pārveidos mijiedarbību starp Horvātijas valsts pārvaldi un tās lietotājiem. Turklāt sagaidāms, ka investīcijas savienojamībā palīdzēs mazināt digitālo plaisu starp pilsētu un lauku reģioniem, savukārt papildu pasākumi no citiem valsts vai Savienības fondiem, paredzams, nodrošinās Savienības mērķu sasniegšanu gigabitu savienojamības jomā.

Ilgstoša ietekme

(35) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta g) apakšpunktā un V pielikuma 2.7. punktā, gaidāms, ka atveseļošanas un noturības plānam lielā mērā (reitings "A") būs ilgstoša ietekme uz Horvātiju.

(36) Paredzams, ka reformas, kuru mērķis ir samazināt administratīvo un finansiālo slogu uzņēmumiem, atvieglojot apgrūtinošus noteikumus un samazinot parafiskālos maksājumus, veicinās vērtības radīšanu privātajā sektorā. Līdzīgā kārtā ar korupcijas apkarošanas un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas pasākumiem, kā arī ar reformām, kuru nolūks ir samazināt neizskatīto lietu uzkrāšanos un paātrināt lietu izskatīšanas laiku tiesu sistēmā, būtu jāpastiprina iestādes un jāpalielina investoru uzticēšanās, tādējādi palīdzot Horvātijai piesaistīt investīcijas un zinātību. Reformām, ar kurām paredzēts liberalizēt reglamentētās profesijas, būtu jāpalielina konkurence ekonomikā, kas nāks par labu patērētājiem un darbvietu izveidei. Paredzams, ka reformas, ar kurām tiks uzlabota pētniecības un inovācijas satvara efektivitāte un lietderība (tostarp uzlabota nodokļu atvieglojumu shēma pētniecības un izstrādes jomā un inovācijas atbalsta programmas), veicinās izcilības jomu attīstību un tām būs ilgstoša pozitīva ietekme uz ražīgumu un ekonomiku kopumā. Uzlabojot valsts uzņēmumu pārvaldību un pastiprinot šādu uzņēmumu un neproduktīvo aktīvu pārdošanu, būtu jāpanāk ilgstoša pozitīva ietekme uz resursu sadales efektivitāti ekonomikā. Paredzētas arī nozīmīgas iniciatīvas, kuru mērķis ir uzlabot valsts pārvaldes procesus (tostarp tos digitalizējot), piemēram, attiecībā uz uzņēmumu reģistrāciju un maksājumu veikšanu, kā arī atbalsts valsts amatpersonu prasmju attīstīšanai, kam būtu ilgstoši un pozitīvi jāietekmē to pakalpojumu kvalitāte, kuri tiek sniegti gan uzņēmumiem, gan mājsaimniecībām.

(37) Paredzams, ka investīcijām izglītībā, veselības aprūpē un darba tirgus vajadzībām atbilstošās prasmēs būs ilgtermiņa pozitīva ietekme uz cilvēkkapitālu. Investīcijām pētniecībā un inovācijā būtu jāveicina uzņēmumu ražīgums un konkurētspēja, savukārt investīcijām tīrā enerģijā, ilgtspējīgā tūrismā, transporta sistēmas modernizācijā un digitālajā un zaļajā pārkārtošanā būtu strukturāli jāuzlabo ekonomikas ilgtspēja un laika gaitā jāpiesaista papildu investīcijas. Paredzams, ka arī ēku energoefektivitātes renovācijas un seismiskās renovācijas kombinācijai būs ilgstoša ietekme gan uz enerģijas patēriņa samazināšanu, gan uz drošības uzlabošanu.

(38) Plāna ilgstošo ietekmi var arī pastiprināt, izveidojot sinerģiju starp šo plānu un citām, ar kohēzijas politikas fondu līdzekļiem finansētām programmām, proti, tad, ja ievērojamā apmērā tiktu risinātas dziļi iesakņojušās teritoriālās problēmas un veicināta līdzsvarota attīstība.

Uzraudzība un īstenošana

(39) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta h) apakšpunktā un V pielikuma 2.8. punktā, atveseļošanas un noturības plānā ir ierosināta pienācīga (reitings "A) kārtība, kas nodrošinās efektīvu atveseļošanas un noturības plāna uzraudzību un īstenošanu, tostarp attiecībā uz paredzēto grafiku, ierosinātajiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem, un saistītajiem rādītājiem.

(40) Atveseļošanas un noturības plānā ietverto pasākumu īstenošanā būtu jāiesaista vairākas valsts iestādes. Centrālā koordinējošā iestāde, kas jāizveido Finanšu ministrijas paspārnē, būtu vadošā valsts iestāde, kuras uzdevums būtu atveseļošanas un noturības plāna vispārējā koordinācija un uzraudzība, tostarp pasākumu īstenošanas gaitā gūtā progresa aktīva uzraudzība, balstoties uz atskaites punktiem un mērķrādītājiem, kas noteikti katram komponentam. Par atveseļošanas un noturības

plānā ietverto reformu un investīciju īstenošanu būs tieši atbildīgas kompetentās ministrijas, savukārt ministru līmenī izveidotajai īstenošanas komitejai būtu jānodrošina konsekvence visu Savienības fondu izmantošanā. Atveseļošanas un noturības plānā ir noteikti atskaites punkti un mērķrādītāji katrai atveseļošanas un noturības plānā iekļautajai investīcijai un reformai. Atskaites punktu un mērķrādītāju skaits ir samērīgs ar pasākumu skaitu, un plāna apjoms ir atbilst Horvātijas ekonomikas lielumam. Ierosinātie kvalitatīvie un kvantitatīvie rādītāji, kas izmantoti atskaites punktos un mērķrādītājos, ir pietiekami skaidri, reālistiski un visaptveroši, lai nodrošinātu to, ka šo rādītāju izpildi var izsekot un pārbaudīt. Tā kā atveseļošanas un noturības plānā ir paredzēti visaptveroši koordinācijas, īstenošanas un uzraudzības mehānismi, tā īstenošanai lielā mērā vajadzētu būt atkarīgai no īstenošanas struktūru administratīvajām un īstenošanas spējām; dažas no šīm struktūrām vēl nav noteiktas vai ir jāizveido. Tāpēc īpaša uzmanība jāpievērš tam, lai izveidotu īstenošanas un koordinācijas struktūras; vienu no tām – centrālo koordinējošo iestādi – paredzēts izveidot līdz 2021. gada beigām, kā atspoguļots attiecīgajā atskaites punktā.

(41) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka saskaņā ar mehānismu sniegtais finansiālais atbalsts tiek paziņots un atzīts atbilstīgi Regulas (ES) 2021/241 34. pantam. Tehniskais atbalsts ir jāpieprasa saskaņā ar tehniskā atbalsta instrumentu, kas palīdz dalībvalstīm īstenot to plānus.

Izmaksas

(42) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta i) apakšpunktā un V pielikuma 2.9. punktā, atveseļošanas un noturības plānā sniegtais pamatojums par plānā aplēsto kopējo izmaksu summu ir zināmā mērā pamatots (reitings "B") un ticams, izmaksu lietderības principam atbilstīgs un samērīgs ar paredzamo ietekmi uz valsts ekonomiku un sociālo ietekmi.

(43) Horvātija kopumā sniedza detalizētu katra pasākuma izmaksu sadalījumu, atsaucoties uz iepriekšējiem līdzīgiem projektiem vai pētījumiem, kas veikti, lai pamatotu izmaksu rādītājus, kā arī sniedza pienācīgus skaidrojumus par metodiku, kura izmantota kopējo izmaksu noteikšanai. Attiecībā uz dažādiem pasākumiem, kuru gadījumā izmaksas nevarēja jau iepriekš detalizēti noteikt (piemēram, projekti, kas atlasāmi tādās konkursa procedūrās kā uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus), atveseļošanas un noturības plānā uz līdzšinējās pieredzes pamata parasti tiek sniegts paskaidrojums, ka izmaksas nav nesamērīgas ar pasākuma mērķiem. Lielākajai daļai pasākumu izmaksu aplēses tiek uzskatītas par pamatotām un ticamām. Lai gan Horvātija ir pielikusi ievērojamas pūles, lai sniegtu vajadzīgo informāciju par izmaksām, tomēr izmaksu metodika un to pamatojums konsekventi neattiecas uz visiem pasākumu elementiem, un dažos gadījumos trūkst paskaidrojumu par daļu no kopējām izmaksām. Dažās izmaksu aplēsēs izmaksas zināmā mērā pārsniedza līdzīgos projektos noteikto izmaksu diapazonu. Tā kā minēto izmaksu aplēšu gadījumā izmantotā metodika nav pietiekami labi izskaidrota un saikne starp pamatojumu un pašām izmaksām dažkārt nav pilnīgi skaidra, nav iespējams piemērot izmaksu novērtēšanas kritērija augstāku reitingu. Visbeidzot, atveseļošanas un noturības plāna aplēstās kopējās izmaksas atbilst izmaksu lietderības principam un ir samērīgas ar paredzamo ietekmi uz valsts ekonomiku un sociālo ietekmi.

Finanšu interešu aizsardzība

(44) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta j) apakšpunktā un V pielikuma 2.10. punktā, atveseļošanas un noturības plānā ierosinātie pasākumi

pienācīgi ļaus novērst, atklāt un izbeigt korupciju, krāpšanu un interešu konfliktus minētajā regulā paredzēto līdzekļu izmantošanā, un ir gaidāms, ka pasākumi pārliecinoši novērsīs dubultu finansēšanu no minētās regulas un citām Savienības programmām. Minētais neskar to citu instrumentu un rīku piemērošanu, kuru mērķis ir veicināt un nodrošināt atbilstību ES tiesību aktiem, tostarp korupcijas, krāpšanas un interešu konfliktu novēršanai, atklāšanai un izbeigšanai un Savienības finanšu aizsardzībai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2020/2092[8].

(45) Sistēma, ar ko Horvātijā paredzēts īstenot atveseļošanas un noturības plānu, ir pienācīgi aprakstīta. Minētā sistēma ir saskaņoti izstrādāta, un tās pamatā ir stabili procesi un struktūras, jo īpaši ir skaidri noteikti dalībnieku uzdevumi un pienākumi attiecībā uz kontroli un revīzijām, attiecīgās kontroles funkcijas ir atbilstīgi nošķirtas un ir nodrošināta to dalībnieku neatkarība, kuri veic revīzijas. Plāna īstenošanas koordinējošajai struktūrai vajadzētu būt Finanšu ministrijas Makroekonomiskās analīzes direktorātam. Attiecībā uz katru komponentu un apakškomponentu ir iecelta kompetentā iestāde ministrijas un centrālās valdības līmenī, kuras uzdevums ir reformu un investīciju īstenošana saskaņā ar Valsts pārvaldes sistēmas likumā paredzēto nozares kompetenci. Finanšu ministrijas paspārnē izveidotajam Valsts fonda departamentam vajadzētu būt struktūrai, kas atbild par maksājuma pieprasījumu sagatavošanu un nosūtīšanu Eiropas Komisijai reizi pusgadā pēc tam, kad ir pārbaudīts, vai ir sasniegti atskaites punkti un mērķrādītāji; minētajiem maksājuma pieprasījumiem ir jāpievieno pārvaldības deklarācija un veikto revīziju kopsavilkums. Revīzijas iestādes uzdevumi ir uzticēti Aģentūrai Eiropas Savienības programmu īstenošanas sistēmas revīzijai (“ARPA”).

(46) Pasākumi, kurus Horvātija ierosinājusi atveseļošanas un noturības plānā, lai novērstu, atklātu un izbeigt korupciju, krāpšanu un interešu konfliktus minētajā Regulā (ES) 2021/241 paredzēto līdzekļu izmantošanā, tostarp pasākumi dubultas finansēšanas novēršanai, kopumā tiek novērtēti kā atbilstīgi. Pirms pirmā maksājuma pieprasījuma iesniegšanas būtu jāizpilda atskaites punkti, kuri attiecas uz īstenošanā un kontrolē iesaistīto struktūru juridisko pilnvaru noteikšanu, Koordinācijas iestādi un IT sistēmas atjaunināšanu. Turklāt par kontrolēm atbildīgajiem dalībniekiem vajadzētu būt juridiskajām pilnvarām un administratīvajai spējai īstenot savas plānotās funkcijas un uzdevumus ar nosacījumu, ka atskaites punkti, kuri attiecas uz darba slodzes analīzi, un no tiem izrietošie ieteikumi ir izpildīti ne vēlāk kā līdz pirmā maksājuma pieprasījuma iesniegšanas brīdim.

Plāna saskanīgums

(47) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta k) apakšpunktā un V pielikuma 2.11. punktā, plānā lielā mērā (reitings “A”) ir iekļauti saskanīgi reformu un publisko investīciju projektu īstenošanas pasākumi.

(48) Horvātijas atveseļošanas un noturības plāns ir strukturēts piecos komponentos un vienā iniciatīvā, kas ir saskanīgi un atbalsta kopīgos mērķus, proti, stimulēt Horvātijas ekonomikas atveseļošanu un mazināt Covid-19 ietekmi, sekmēt zaļo un digitālo pārkārtošanos un iekļaujošu izaugsmi un palielināt Horvātijas ekonomikas noturību un konkurētspēju. Ar plāna komponentiem, it īpaši ar “Iniciatīvu – ēku renovācija” būtu

[8] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2020/2092 (2020. gada 16. decembris) par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai (OV L 433I, 22.12.2020, 1. lpp.).

arī jāpalīdz atjaunot postījumus, kurus nodarīja divas spēcīgas zemestrīces, kas 2020. gadā skāra Horvātijas centrālo daļu, radot postījumus Zagrebā un tās apkārtnē, kā arī *Banovina* reģionā. Katrs no pieciem komponentiem un iniciatīva balstās uz saskanīgiem reformu un investīciju kopumiem, kuros paredzēti pasākumi, kas pastiprina un/vai papildina cits citu. Arī starp dažādiem komponentiem pastāv sinerģija, un neviens pasākums nav pretrunā vai neapdraud kāda cita pasākuma efektivitāti.

Līdztiesība

(49) Atveseļošanas un noturības plānā ir ietverti pasākumi, kas varētu palīdzēt palielināt sieviešu līdzdalību darba tirgū. Paredzams, ka darba tirgus reforma palīdzēs sasniegt minēto mērķi, sekmēs darba un privātās dzīves līdzsvaru, netieši samazinās vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību un risinās jautājumu par sieviešu un vīriešu pensiju atšķirību. Ar plānu būtu jāfinansē IKT projekti, kuros ņemti vērā līdztiesības apsvērumi. Tajā ir ietverta izglītības sistēmas reforma, kuras mērķis ir nodrošināt vienlīdzīgas iespējas visiem bērniem, galvenokārt palielinot dalību agrīnajā pirmsskolas izglītībā un aprūpē, kā arī paaugstinot mācību stundu skaitu pamatskolā. Horvātijai būtu jāizstrādā sociālās mentorēšanas pakalpojumi, ar kuriem būtu jāatbalsta tādas grūti sasniedzamas iedzīvotāju grupas kā personas ar invaliditāti, vardarbības upuri, bezpajumtnieki, migranti, romi un jaunieši, kas pametuši sociālās drošības sistēmu, lai palīdzētu viņiem nodarbinātības jomā. Plānā paredzētas vairākas investīcijas, kuru mērķis ir ņemt vērā personu ar invaliditāti īpašās vajadzības, piemēram, pasākumi, ar kuriem plānots nodrošināt fizisku piekļuvi ēkām un mītnes videi, sniegt pienācīgus mobilitātes pakalpojumus, veicināt hibrīdveida piekļuvi darba vietai un nodrošināt piekļuvi digitālajiem publiskajiem pakalpojumiem.

Drošības pašnovērtējums

(50) Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 4. punkta g) apakšpunktu ir iesniegts drošības pašnovērtējums attiecībā uz investīcijām digitālajās spējās un savienojamībā. Atveseļošanas un noturības plānā aprakstīts, kā valsts regulators, pamatojoties uz ieteikumiem, kas izklāstīti Komisijas 2020. gada 29. janvāra paziņojumā "Droša 5G ieviešana ES – ES rīkkopas īstenošana"[9], ir sagatavojis rīkojuma projektu par tādu īstenošanas pasākumu veidu un grafiku, kuru mērķis ir aizsargāt sakaru tīklu un pakalpojumu drošību un integritāti; minētajā rīkojuma projektā ir ietvertas prasības par 5G elektronisko sakaru tīklu un pakalpojumu drošības nodrošināšanu.

Pārrobežu un vairākvalstu projekti

(51) Plānā ir ietverti pārrobežu un vairākvalstu projekti trīs jomās. Pirmkārt, ir paredzēti pasākumi, kas saistīti ar informācijas sistēmu sadarbspēju saskaņā ar digitālās pārkārtošanās komponentu, kura ietvaros plānots izveidot, modernizēt un savstarpēji savienot pamatreģistrus, kā arī izveidot centrālo sadarbspējas sistēmu, kas darbojas atbilstīgi Eiropas sadarbspējas satvaram (*EIF*). Otrkārt, izglītības komponenta ietvaros ir paredzams, ka augstākās izglītības digitālā pārveide stimulēs un paātrinās augstākās izglītības iestāžu ciešāku iesaistīšanos pārrobežu un starptautiskos projektos, jo īpaši projektos, kuros digitālais briedums ir obligāts piedalīšanās nosacījums. Treškārt, ūdens un atkritumu apsaimniekošanas komponenta ietvaros ir paredzams, ka programmām "Sabiedriskās ūdensapgādes attīstīšana" un "Sabiedriskās kanalizācijas

[9] COM(2020) 50.

attīstīšana” būs pozitīva ietekme uz vidi, jo tiks samazināts vides un ūdens resursu piesārņojums un veicināta ūdensobjektu saglabāšana, un šajā ziņā minēto programmu ietekmei ir pārrobežu un globāls mērogs.

Apspriešanas process

(52) Horvātija rīkoja apspriešanās procesu pirms atveseļošanas un noturības plāna iesniegšanas, savukārt pēc plāna projekta iesniegšanas Komisijai 2020. gada decembrī tā organizēja sabiedrisko apspriešanu ar ieinteresētajām personām. Laikposmā no 2021. gada janvāra līdz maijam iestādes rīkoja vairāk nekā 15 tematiskas sanāksmes ar dažādām ieinteresētajām personām, kurās tās iepazīstināja ar iespējām, kas uz atveseļošanas un noturības plāna pamata Horvātijai paveras konkrētās jomās, kā arī iepazīstināja ar šā plāna struktūru, kritērijiem, procesu un papildināmību ar citiem Savienības fondiem. Plāna kopsavilkums tika publicēts un iesniegts plašsaziņas līdzekļiem pirms tā pieņemšanas, kas notika 2021. gada 1. aprīlī. Pēc tam, kad valdība bija pieņēmusi plāna kopsavilkumu, to publicēja valdības tīmekļa vietnē, un 2021. gada 14. aprīlī tas tika apspriests parlamentā.

(53) Horvātijas atveseļošanas un noturības plānā nav izklāstīti iestāžu plāni par to, kā plāna īstenošanā iesaistīt ieinteresētās personas. Lai nodrošinātu attiecīgo dalībnieku atbildību, ir svarīgi iesaistīt visas attiecīgās reģionālās un vietējās iestādes un citas ieinteresētās personas (ieskaitot sociālos partnerus un pilsonisko sabiedrību) resursu teritoriālā sadalījuma uzraudzībā visā plānā iekļauto investīciju un reformu īstenošanas gaitā.

Pozitīvs novērtējums

(54) Pēc tam, kad Komisija ir pozitīvi novērtējusi Horvātijas atveseļošanas un noturības plānu un konstatējusi, ka plāns apmierinoši atbilst Regulā (ES) 2021/241 noteiktajiem novērtējuma kritērijiem saskaņā ar minētās regulas 20. panta 2. punktu, šajā lēmumā būtu jānorāda, kādas reformas un investīciju projekti ir nepieciešami plāna īstenošanai, kādi ir attiecīgie atskaites punkti, mērķrādītāji un citi rādītāji un kādu summu neatmaksājama finansiālā atbalsta veidā Savienība dara pieejamu plāna īstenošanai.

Finanšu iemaksa

(55) Horvātijas atveseļošanas un noturības plānā aplēstās kopējās izmaksas ir 6 393 794 220 EUR. Tā kā atveseļošanas un noturības plāns apmierinoši atbilst Regulā (ES) 2021/241 noteiktajiem novērtējuma kritērijiem un atveseļošanas un noturības plānā aplēsto kopējo izmaksu summa ir lielāka par Horvātijai pieejamo maksimālo finanšu iemaksu, tad Horvātijas atveseļošanas un noturības plāna īstenošanai piešķiramajai finanšu iemaksai vajadzētu būt vienādai ar kopējo Horvātijai pieejamo finanšu iemaksas summu.

(56) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 11. panta 2. punktā, Horvātijai aprēķinātā maksimālā finanšu iemaksa līdz 2022. gada 30. jūnijam tiks atjaunināta. Tādējādi saskaņā ar minētās regulas 23. panta 1. punktu Horvātijai paredzētā summa būtu jādara pieejama tagad ar nolūku noslēgt juridiskās saistības līdz 2022. gada 31. decembrim. Padomei pēc Komisijas priekšlikuma būtu jāgroza šis lēmums, bez liekas kavēšanās iekļaujot tajā atjaunināto maksimālo finanšu iemaksu, ja pēc maksimālās finanšu iemaksas atjaunināšanas rodas šāda vajadzība.

(57) Sniedzamo atbalstu finansē no līdzekļiem, ko Komisija aizņemas Savienības vārdā, pamatojoties uz Padomes Lēmuma (ES, Euratom) 2020/2053[10] 5. pantu. Atbalsts būtu jāizmaksā vairākos maksājumos, tiklīdz Horvātija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas noteikti attiecībā uz atveseļošanas un noturības plāna īstenošanu.

(58) Horvātija ir pieprasījusi priekšfinansējumu 13 % apmērā no finanšu iemaksas. Minētā summa būtu jādara pieejama Horvātijai ar nosacījumu, ka ir stājies spēkā Regulas (ES) 2021/241 23. panta 1. punktā paredzētais finansēšanas nolīgums, un saskaņā ar tā noteikumiem.

(59) Šis lēmums nedrīkstētu skart iznākumu procedūrās par Savienības fondu piešķiršanu citās Savienības programmās, kuras netiek īstenotas saskaņā ar Regulu (ES) 2021/241, vai ar iekšējā tirgus darbības izkropļošanu saistītās procedūras, kuras var tikt sāktas jo īpaši saskaņā ar Līguma 107. un 108. pantu. Tas neatbrīvo dalībvalstis no prasības saskaņā ar Līguma 108. pantu paziņot Komisijai par potenciālu valsts atbalstu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants
Atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšana

Ar šo, pamatojoties uz Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punktā sniegtajiem kritērijiem, tiek apstiprināts Horvātijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējums. Atveseļošanas un noturības plānā iekļautās reformas un investīciju projekti, atveseļošanas un noturības plāna uzraudzības un īstenošanas kārtība un grafiks, tostarp attiecīgie atskaites punkti un mērķrādītāji, un citi attiecīgie rādītāji, kas attiecas uz paredzēto atskaites punktu un mērķrādītāju izpildi, un kārtība, kādā Komisijai nodrošina pilnīgu piekļuvi attiecīgajiem pamatojošajiem datiem, ir sniegti šā lēmuma pielikumā.

2. pants
Finanšu iemaksa

1. Savienība Horvātijai neatmaksājama atbalsta veidā dara pieejamu finanšu iemaksu, kuras summa ir 6 295 431 146 EUR[11]. Tiek darīti pieejami 4 631 762 551 EUR, par kuriem juridiskas saistības ir jāuzņemas līdz 2022. gada 31. decembrim. Ja Regulas (ES) 2021/241 11. panta 2. punktā paredzētajā atjauninašanā Horvātijai aprēķinātā summa ir vienāda ar šo summu vai pārsniedz to, tiek darīti pieejami vēl 1 663 668 594 EUR, par kuriem juridiskas saistības ir jāuzņemas no 2023. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim.

2. Komisija Savienības finanšu iemaksu Horvātijai dara pieejamu pa daļām saskaņā ar pielikumu. 818 406 049 EUR tiek darīti pieejami kā priekšfinansējuma maksājums, kas atbilst 13 procentiem no finanšu iemaksas. Priekšfinansējumu un daļas Komisija var izmaksāt vienā vai vairākos maksājumos. Maksājuma lielums ir atkarīgs no finansējuma pieejamības.

[10] OV L 424, 15.12.2020., 1. lpp.

[11] Šī summa atbilst finanšu piešķīrumam pēc tam, kad atskaitīta Regulas (ES) 2021/241 6. panta 2. punktā noteiktā Horvātijas izdevumu proporcionāla daļa, kas aprēķināta saskaņā ar minētās regulas 11. pantā paredzēto metodiku.

3. Priekšfinansējumu dara pieejamu ar nosacījumu, ka ir stājies spēkā Regulas (ES) 2021/241 23. panta 1. punktā paredzētais finansēšanas nolīgums, un saskaņā ar tā noteikumiem. Priekšfinansējumu dzēš, proporcionāli atskaitot no daļu maksājumiem.

4. Daļas tiek darītas pieejamas saskaņā ar finansēšanas nolīgumu ar nosacījumu, ka ir pieejams finansējums un Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. pantu ir pieņēmusi lēmumu par to, ka Horvātija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti saistībā ar atveseļošanas un noturības plāna īstenošanu. Ar nosacījumu, ka ir stājušās spēkā 1. punktā minētās juridiskās saistības, maksājumu var veikt, ja atskaites punkti un mērķrādītāji tiek sasniegti vēlākais līdz 2026. gada 31. augustam.

3. pants
Adresāts

Šis lēmums ir adresēts Horvātijas Republikai.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs